

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3To/22/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3814010078
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Rastislav Vranka
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3814010078.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Rastislava Vranku a sudcov JUDr. Romana Hargaša a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci proti obžalovanej P. A. pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. prejednal na verejnom zasadnutí dňa 13. apríla 2016 odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza podané v neprospech obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 21. októbra 2015, sp. zn. 2T/22/2014 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora z a m i e t a, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 21. októbra 2015, sp. zn. 2T/22/2014 bola obžalovaná P. A. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodená spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Prievidza zo dňa 11. februára 2014, sp. zn. 2Pv/747/12/3307-43 pre skutok kvalifikovaný ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., ktorý mala spáchať na tom skutkovom základe, že

dňa 25.09.2012 okolo 13.00 hod. v W. v obývačke bytu č. X C/XX na E. ceste vykonala pohlavný styk s maloletým K.B., nar. XX.X.XXXX, hoci vedela, že tento ešte nemá 15 rokov.

Podľa § 288 ods. 3 Tr. por. bola poškodená V. S. odkázaná s jej nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie.

Citovaný rozsudok okresného súdu nenadobudol právoplatnosť, pretože ho v zákonnej pätnásťdňovej lehote podaným odvolaním napadol v neprospech obžalovanej prokurátor pre nesprávnosť výroku o oslobodení obžalovanej P. A., t. j. výrokov o vine a treste. Prokurátor v písomnom odôvodnení odvolania považoval hodnotenie vykonaných dôkazov okresným súdom za nedôsledné, neobjektívne a nesprávne a nestotožnil sa ani s jeho záverom o oslobodení obžalovanej P. A.. Podľa názoru prokurátora sa obžalovaná dopustila konania uvedeného v obžalobnom návrhu a naplnila zákonné znaky žalovaného trestného činu. Poukazoval na to, že obžalovaná uviedla niekoľko verzii priebehu skutku i na rozpory v jej výpovediach pred vyšetrovateľom, na hlavnom pojednávaní, v jej vyjadreniach pred znalcami, pred matkou poškodeného a pred policajtmí, ktoré okolnosti spolu so závermi znaleckých posudkov podľa názoru prokurátora znižujú vierohodnosť výpovede obžalovanej a preukazujú, že jej výpovede nie je možné považovať v určitých častiach za pravdivé, predovšetkým v častiach, v ktorých vypovedala o použití násilí. Obžalovaná aj poškodený sú obaja mentálne retardovaní, preto je podľa prokurátora potrebné k ich výpovediam pristupovať veľmi citlivo a starostlivo ich hodnotiť, pričom za podstatný pri posudzovaní a hodnotení výpovedí považoval vek obžalovanej aj poškodeného v čase činu a to u obžalovanej vek 18 rokov a u poškodeného vek 11 rokov s prihliadnutím na ich fyzické dispozície. Podľa prokurátora obžalovaná aj napriek mentálnej retardácii si je vedomá toho, čo jej hrozí a z čoho je obvinená, pričom svojimi vyjadreniami sa snaží zbaviť trestnej zodpovednosti. Poukázal na to, že obžalovaná matke poškodeného krátko po čine povedala: „Stalo sa, čo sa nemalo stať“, preto podľa

prokurátora za vierohodné vyjadrenia ku skutku obžalovanej a poškodeného je potrebné považovať ich vyjadrenia pred matkou poškodeného a pred policajmi krátko po čine, teda vyjadrenia, že mali spolu pohlavný styk. Vo vzťahu k vyjadreniu obžalovanej o použití násilia poškodeným poukazoval na stav obžalovanej krátko po čine, kedy lúpala semiačka a pľula ich do matky poškodeného, pričom nebolo na nej badať žiadne emócie a prežívanie, či reakciu, ktoré by bolo možné očakávať v prípade jej znásilnenia. Vierohodnosť obžalovanej podľa prokurátora znižuje aj jej tvrdenie, že pred skutkom nemala pohlavný styk, čo je v rozpore so závermi a lekárskou správou gynekológa MUDr. Lányiho. Pri hodnotení vykonaných dôkazov je podľa názoru prokurátora vziať do úvahy aj vyjadrenia znalcov psychiatrov, že u obžalovanej a v jej osobnosti sú prítomné prejavy teatrálnosti, konverzie, pravých a nepravých konfabulácií. V tejto súvislosti poukázal na závery znalca PhDr. Benkoviča, ktorý okrem iného k obžalovanej skonštatoval, že jej všeobecná vierohodnosť je ovplyvnená narušenými mentálnymi výkonmi, vzhľadom na nízku usudzovaciu schopnosť, že jej úsudok môže byť povrchný, jednostranný a často nepriliehavý, pričom v dôsledku narušených mentálnych schopností sa u obžalovanej môžu vyskytovať poruchy pamäte - konfabulácia. Vo vzťahu k výpovedi znalca MUDr. Smetánku na hlavnom pojednávaní namietal, že znalec nemôže hodnotiť vierohodnosť výpovede obžalovanej a poškodeného a povedať, či sú vierohodné alebo nie, pretože taký záver patrí výlučne do kompetencie súdu a rovnako znalec nemôže ani povedať, či obžalovaná a poškodený prežili to, čo vypovedali. Len za osobný názor znalca PhDr. Benkoviča, na ktorý pritom znalec nie je podľa prokurátora oprávnený a kompetentný, treba považovať tvrdenie znalca, že celé je to otočené a obžalovaná mala byť poškodenou. Podľa názoru prokurátora vzhľadom na ním uvedené okolnosti treba konštatovať, že obžalovaná sa dopustila konania uvedeného v obžalobnom návrhu a naplnila znaky trestného činu uvedeného v obžalobe. Na základe uvedených dôvodov preto prokurátor navrhol, aby krajský súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a aby podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Prokurátor nadriadenej krajskej prokuratúry na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu v súlade s písomným odôvodneným odvolaním rovnako navrhol, aby odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/ Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a aby podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaná P. A. na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu spolu so svojim obhajcom navrhli, aby odvolací súd podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie prokurátora ako nedôvodné s poukazom na to, že hodnotenie vykonaných dôkazov a napadnutý rozsudok považujú za vecne správne.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre zamietnutie odvolania prokurátora podľa § 316 ods. 1 Tr. por. a ani dôvody pre zrušenie napadnutého rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por., na podklade podaného odvolania, ktoré mu spolu so spisom bolo predložené dňa 4. marca 2016, na verejnom zasadnutí dňa 13. apríla 2016 preskúmal postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť prokurátorom napadnutého výroku rozsudku o oslobodení obžalovanej spod obžaloby (o vine a treste), ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Uvedeným postupom zistil, že odvolanie prokurátora nie je dôvodné. Nezistil pritom chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané a ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Po splnení prieskumnej povinnosti odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vykonal všetky potrebné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu vecí a tieto správne vyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne tak, ako mu ukladajú ustanovenia § 2 ods. 10 a 12 Tr. por. a dospel ku správnym skutkovým zisteniam i právnym záverom. Súd prvého stupňa svoje skutkové zistenia správne oprel o výpovede obžalovanej P. A., o svedecké výpovede maloletého K. A., V. A., V. S., T. B., J. B., ako aj o zistenia a závery vyplývajúce zo znaleckého posudku znalcov MUDr. Svetozára Drobu a MUDr. Andreja Smetánku z odboru zdravotníctva a farmácie, odvetvie psychiatria i zo znaleckého posudku znalca PhDr. Andreja Benkoviča z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých i výpovede znalcov MUDr. Andreja Smetánku a PhDr. Andreja Benkoviča na hlavnom pojednávaní, tiež o zistenia a závery vyplývajúce zo znaleckého posudku Kriministického a expertízneho ústavu PZ, odbor prírodovedného skúmania a kriminalistickej identifikácie Slovenská Ľupča a listinné dôkazy (zápisnica o ohliadke miesta činu, lekárska správa MUDr. Ernesta Lányiho Csc. a ďalšie), na ktoré v napadnutom rozsudku poukázal. Na ich podklade dôvodne neakceptoval tvrdenia obsiahnuté v obžalobnom návrhu vo vzťahu ku skutkovým zisteniam a právnym záverom uvedeným v napadnutom rozsudku. Tieto svoje skutkové zistenia a právne závery v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. vecne správne a

presvedčivo odôvodnil v napadnutom rozsudku a pritom presvedčivo vysvetlil, o ktoré skutočnosti oprel svoje závery o oslobodení obžalovanej spod obžaloby. Jeho rozhodnutie o oslobodení obžalovanej P. A. spod obžaloby podľa § 285 písm. a/ Tr. por. pre skutok kvalifikovaný ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal tento skutok a že by ho spáchala obžalovaná P. A., je založené na starostlivom vyhodnotení celého dokazovania a to spôsobom ako prikazuje ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. Úvahy a závery okresného súdu založené na zásadách logického konania a uvažovania sú vecne správne a odvolací súd sa s nimi stotožňuje.

Súd prvého stupňa na podklade vo veci vykonaných dôkazov, na ktoré poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku, správne zistil, že vykonané dôkazy pripúšťajú dve protichodné a navzájom sa vylučujúce verzie (možnosti) skutkového riešenia. Podľa jednej, prezentovanej obžalobou, sa mohol žalovaný skutok stať a mohla ho obžalovaná P. A. spáchať spôsobom uvedeným v obžalobe. Avšak podľa druhej, prezentovanej obhajobnými tvrdeniami a výpoveďami obžalovanej P. A. a dôkazmi vykonanými súdom prvého stupňa a z nich vyvodenými závermi okresného súdu, na ktoré poukázal v odôvodnení napadnutého rozsudku, sa skutok uvedený v obžalobnom návrhu nestal a obžalovaná ho teda nespáchala. Nad rámec dôkazov uvedených súdom prvého stupňa poukazuje v uvedenom smere odvolací súd aj na zistenia a závery vyplývajúce zo zápisnice o ohliadke miesta činu, z lekárskej správy MUDr. Ernesta Lányiho, Csc. i zo znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ, odbor prírodovedného skúmania a kriminalistickej identifikácie Slovenská Ľupča (obžalovaná v čase skutku mala menštruačné krvácanie, napriek tomu na mieste činu, ani u poškodeného neboli zistené krvné stopy, stery z pošvy obžalovanej a ani zaistený biologický materiál od obžalovanej nevykazoval prítomnosť DNA poškodeného), ktoré tiež svedčia pre záver, že žalovaný skutok sa nestal. Vykonané dôkazy teda nielenže pripúšťajú dve protichodné a navzájom sa vylučujúce verzie (možnosti) skutkového riešenia, ale zároveň nepostačujú na to, aby bolo možné spoľahlivo vyvodiť jednoznačný a nepochybný záver o tejto podstatnej skutkovej otázke, teda o tom, ktorá z uvedených dvoch verzií (možností) zodpovedá skutočnosti. Záver o vine musí byť totiž založený na jednoznačne zistených a bezpečne preukázaných faktoch a nie na domnienkach založených na pravdepodobnosti, v danej veci konkrétne prezentovaných v písomnom odôvodnení odvolania prokurátorom iným, pritom výlučne v neprospech obžalovanej, hodnotením dôkazov než aké urobil súd prvého stupňa. Takýto záver nemožno však vyvodiť len na podklade dôkazov, na ktoré poukázal v odvolaní prokurátor, keď tieto dôkazy i ďalšie vo veci súdom prvého stupňa vykonané dôkazy a z nich predovšetkým obhajobné tvrdenia obžalovanej i dôkazy, na ktoré poukázal súd prvého stupňa i odvolací súd, pripúšťajú aj druhú, protichodnú a vylučujúcu verziu (možnosť), podľa ktorej sa skutok uvedený v obžalobnom návrhu nestal a obžalovaná ho teda nespáchala. Dôkazy z prípravného konania i z hlavného pojednávania, na ktoré poukázal v odvolaní prokurátor, umožňovali vyvodzovať len podozrenie, že žalovaný skutok sa mohol stať spôsobom uvedeným v obžalobnom návrhu a že ho obžalovaná mohla spáchať, ale zároveň, najmä keď vykonané dôkazy pripúšťajú záver aj o druhej možnosti skutkového riešenia, ktorá je pre obžalovanú priaznivejšia a keď nevylučujú jej obhajobu, že nekonala spôsobom uvedeným v obžalobnom návrhu a žalovaný skutok sa nestal, nepostačujú na jednoznačný a nepochybný záver o jej vine.

Zo zásady prezumpcie nevinu uvedenej v § 2 ods. 4 Tr. por. vyplýva totiž nielen zásada „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obžalovaného), ale aj to, že obvinenému musí byť vina preukázaná. Vzhľadom na to, že nebolo možné jednoznačne a bez pochybností určiť, ktorá z dvoch možností skutkového riešenia zodpovedá skutočnosti, okresný súd správne zvolil tú, ktorá je pre obžalovanú priaznivejšia a podľa § 285 písm. a/ Tr. por. ju spod obžaloby oslobodil. Použitie zásady „in dubio pro reo“ (v pochybnostiach v prospech obžalovaného) vyplývajúcej z ustanovenia § 2 ods. 4 Tr. por. prichádza do úvahy práve vtedy, keď pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o niektorej skutočnosti, trvajú, a tak je tomu aj v posudzovanom prípade, aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných a potrebných dôkazov na náležité zistenie skutkového stavu. Okresný súd takto postupoval, preto jeho záver o oslobodení obžalovanej P. A. zodpovedá stavu veci a zákonu.

Odvolací súd po preskúmaní veci, vzhľadom na už uvedené dôvody, dospel k rovnakým skutkovým a právnym záverom ako súd prvého stupňa a osvojil si tiež dôvody a úvahy, ktorými okresný súd rozviedol a vysvetlil svoje zistenia a právne závery, preto odvolacie námietky prokurátora nepovažoval za dôvodné. Smerovali totiž vo svojej podstate len do hodnotenia vykonaného dokazovania, ktoré prokurátor navrhol vyhodnotiť inak, než urobil okresný súd. V tomto smere treba uviesť, že každý orgán trestného konania hodnotí vykonané dôkazy podľa § 2 ods. 12 Tr. por. v súlade so zásadou voľného hodnotenia dôkazov a podľa vlastného vnútorného presvedčenia. Odvolací súd nemôže preto vstupovať do tohto hodnotenia

dôkazov a nariadiť súdu nižšieho stupňa, k akým záverom má dospieť. Na základe týchto úvah možno potom vysloviť, že ak prvostupňový súd dospeje k určitému záveru a tento záver je výsledkom logického konania a uvažovania, nemožno mu potom vytknúť žiadne pochybenie. Tak je tomu aj v posudzovanej veci. Ako už bolo uvedené, súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku sa starostlivo a dôsledne zaoberal všetkými vo veci vykonanými dôkazmi a tieto správne a podrobne vyhodnotil podľa zásad uvedených v ustanovení § 2 ods. 12 Tr. por. Jeho rozhodnutie je takto správne a v súlade so zákonom, lebo má dostatočnú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Vzhľadom na už uvedené dôvody odvolací súd nepovažoval odvolacie námietky prokurátora za dôvodné, preto odvolanie prokurátora podľa § 319 Tr.por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.